Stockholms universitet

260123

# Kursbeskrivning VFU I, 2,5 hp

## inom Grundlärarprogrammet med inriktning mot arbete i fritidshem

Kurskod: UB05VZ

Vårterminen 2026

| | |
|---|---|
| Kursansvarig | Henning Årman<br>e-post: henning.arman@buv.su.se |
| Kursadministratör | Sara Grobgeld,<br>e-post: sara.grobgeld@buv.su.se |
| Lärare | • Jeanette Åström, e-post: jeanette.astrom@buv.su.se<br>• Elisaveta Sapan, e-post: elisaveta.sapan@buv.su.se<br>• Anneli Hippinen Ahlgren, e-post: anneli.hippinen-ahlgren@buv.su.se |
| Examinator | Henning Årman,<br>e-post: henning.arman@buv.su.se |

## Mer kursinformation via VFU-portföljen

Mer information om kursen och kommunikation från lärare under kursens gång hittar du i VFU-portföljen. Kurssidan i portföljen blir tillgänglig när du har registrerats på kursen. Du loggar in med ditt universitetskonto på https://vfu.su.se

## Registerutdrag från polismyndigheten inför VFU

Riksdagen har beslutat att lärarstudenter som genomför VFU inom utbildningen ska genomgå registerkontroll. Denna kontroll genomförs för att öka skyddet för barn och ungdomar och minimera riskerna för att de utsätts för olika typer av kränkningar av personer som arbetar inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg. För att kunna genomföra VFU måste du så snart som möjligt ordna ett registerutdrag från polismyndigheten. Ansökningsblankett hittar du via polisens webbsida:
https://polisen.se/tjanstertillstand/belastningsregistret/skola-eller-forskola/

## Kursens upplägg

VFU I, 2,5 hp, pågår under perioden 2026-03-12 – 2026-03-20 med sammanlagt 5 ½ VFU-dagar vid en skolas fritidshem. Det, för studenten, obligatoriska introduktionsseminariet på Zoom är torsdag 12 mars på förmiddagen varefter studenten går direkt till sin VFU-skola. Det obligatoriska reflektionsseminariet ligger halvdag fredagen den 20 mars på campus, den andra halvan av dagen är till för att skriva färdigt uppgifterna i portföljen. Förutom de uppgifter studenten har med sig från universitetet ska studenten öva sig aktivt för sin kommande profession varje dag. En handlingsplan för studentens VFU utformas före VFU-perioden i samverkan mellan student och VFU-handledare på fritidshemmet.

### Handledning

Ta kontakt med din handledare i god tid innan VFU-kursen börjar för att göra upp en handlingsplan för din VFU. Du kan göra detta genom att maila din handledare, vars email adress du finner i VFU portföljen, och be om ett samtal. Se momentet/uppgiften Handlingsplan i VFU-portföljen för information om vad samtalet kan innehålla.

### Närvaro

Närvaro är obligatoriskt under hela VFU-kursen.

Frånvaro vid VFU-dagar upp till 20 % (1 dag) kan tas igen i samråd mellan handledare och student och bör förläggas i direkt anslutning till VFU-perioden. Om studenten har högre frånvaro ska VFU-kursen läsas om.

Som student har du rätt att genomföra en VFU-kurs totalt två gånger. Om du är frånvarande från din verksamhetsförlagda utbildning utan giltig orsak anses du ha förbrukat ett av dessa tillfällen. Om synnerliga skäl föreligger kan du därefter ansöka hos fakultetsnämnden om att få genomföra kursen ytterligare en gång. Om du uteblir från din verksamhetsförlagda utbildning ska du direkt kontakta din VFU-plats och kursansvarig lärare.

### Tid i verksamhetsförlagd utbildning

Verksamhetsförlagd utbildning bedrivs på heltid. Heltid innebär 40 timmars studietid per vecka. Studietimmarna ska bedrivas på plats på skolan. Det innebär verksamhet i elevgruppen och andra läraruppgifter, handledningstid, planeringstid och reflektionstid. De 40 studietimmarna ska fördelas enligt följande princip:

- 35 timmars arbetsplatsförlagd verksamhet. Här avses även sådana uppgifter som sker i anslutning till verksamhet i elevgrupp och som är relevant för den pedagogiska miljön på fritidshemmet.
- Max 5 timmar egen planerings- och reflektionstid/vecka.
- Minst 1 timmes planerat handledningssamtal/vecka.
- Resterande timmar/vecka används till andra vanligt förekommande uppgifter i Grundlärare mot fritidshems vardag, som t.ex. arbetslagsmöten, nätverksträffar, föräldramöten och föräldrasamtal.

Schema för VFU-perioden samt hur tiden och innehållet planeras och fördelas ska specificeras i den obligatoriska handlingsplanen.

## Examination

### Dokumentation i digital VFU-portfölj

Du kommer att påbörja en digital VFU-portfölj i kursen. Du kommer till den genom att logga in på sidan https://vfu.su.se. Introduktion till VFU-portföljen får du på ett introduktionsseminarium under din första kurs. Du kommer att använda din VFU-portfölj under hela utbildningstiden. Där formulerar du individuella mål för din egen professionsutveckling och dokumenterar, utvärderar och reflekterar över den egna lärprocessen. Ett sådant arbetssätt syftar till att stödja dig i att synliggöra ditt lärande och sätta det i relation till förväntade studieresultat samt att utveckla din förmåga till självbedömning. Allt det du skriver i portföljen ska vara språkligt korrekt.

Följande deluppgifter återfinns i VFU-portföljen och inlämning sker senast 2026-03-20 kl. 23:59 i VFU-portföljen.

***Mitt yrkesval & Individuella mål***

Skriv några meningar om varför du har valt att utbilda dig till Grundlärare mot fritidshem och vad du tror att arbetet innefattar från morgon till kväll.

Formulera också *minst ett* individuellt mål för din VFU-period. Läs igenom de förväntade studieresultaten för kursen och reflektera kring vad som är viktigast för dig att utveckla under VFU I. Formulera ett mål genom att använda nedanstående rubriker:

- Jag ska utveckla (målet)…
- Koppling till kursens förväntade studieresultat:
- För att nå mitt mål ska jag…
- För att visa att jag nått mitt mål ska jag dokumentera… genom att...

Tänk på att det första du skriver är ett utkast. Du kan slipa på formuleringen också efter samtal med studentkamrater, lärare och VFU-handledare**.**

***Handlingsplan för VFU:*** *Skrivs tillsammans med din handledare* Här skriver du ner planen för VFU perioden. Den ska innehålla:

- Schema för perioden. Vi rekommenderar att du följer VFU-handledarens tider i möjligaste mån och att ni gör ett heltidsschema. Det är viktigt att schemat utgår från kursens förväntade studieresultat (se förra momentet/uppgiften) och anpassas efter verksamheten samt dina förutsättningar och behov. **Schemat ska spegla hela verksamheten, såväl tidsmässigt som innehållsmässigt**. Inom ramen för schemat ska du få tid för förberedelse och efterarbete för de uppgifter du och din VFU-handledare planerar att VFU-perioden ska innehålla.
- Tidsplanering för att leda aktiviteter. **Skriv in när aktiviteter kan genomföras**.

- **Skriv in när handledning ska ske**. Handledning bör ske på olika sätt - såväl fortlöpande i direkt anslutning till verksamheten som vid inplanerade samtal. Det är av yttersta vikt att du ges möjlighet till reflekterande samtal med VFU-handledaren och ett avslutande bedömningssamtal.

***Situationsstyrt lär/omsorgstillfälle***

Enligt del 4 i läroplanen ska ”Undervisningen i fritidshemmet komplettera förskoleklassen och skolan genom att lärandet i högre grad ska vara situationsstyrt…” och undervisningen ska också ”…integrera omsorg och lärande.” (Skolverket, 2022, s. 25)

1. **Beskriv** en situation där du svarat upp mot en eller flera elevers intresse, behov, nyfikenhet eller förfrågan, *i stunden, där och då*. Vad hände? Vad sa och/eller gjorde eleven/eleverna och vad gjorde du? (Undvik värderingar och egna tankar. Återge enbart vad som hände. Avidentifiera de du skriver om.)

2. **Reflektera** sedan över

   - på vilket sätt detta blev ett lär- och/eller omsorgstillfälle
   - ditt ledarskap och bemötande av elever
   - koppla reflektionerna till didaktisk litteratur som ingått i de kurser du tidigare läst i programmet samt styrdokument för fritidshemmet

Med didaktisk litteratur menar vi här all litteratur som diskuterar fritidshemmets didaktik, det vill säga, fritidshemmets vem, vad, hur & varför.

Texten ska totalt vara 200 - 400 ord. Använd APA för referenser i text och litteraturlista. Litteraturlistan ingår inte i antal ord.

***Leda aktiviteter***

Du ska leda lärandeaktiviteter under handledning och relatera dem till aktuella styrdokument. Besvara mycket kort, enstaka ord går bra, följande frågor för en av de aktiviteter du lett:

- Vilka behov eller intressen hos eleverna ledde till att du gjorde just detta?
- Vad var aktiviteten?
- Vad uppnådde du med aktiviteten? Koppla till någon av de sju förmågorna i del 4 i läroplanen.
- Vad fungerade bra? (ge konkreta exempel och var så specifik som möjligt)
- Vad skulle du ändra om du gjorde om det?

Använd APA för referenser i text och litteraturlista.

***Skolans planer***

Orientera dig i skolans **Plan mot diskriminering och kränkande behandling**. (Nästa fritidshemspedagogiska kurs behandlar bland annat detta.)

- Inkludera när den uppdaterades senast

- Ge exempel på kopplingar mellan innehållet i planen och de Globala målen för hållbar utveckling, specifikt mål 4

(https://www.regeringen.se/regeringenspolitik/globala-malen-och-agenda-2030/god-utbildning-for-alla/ )

- Ge exempel på hur fritidshemmet arbetar för att inkludera alla elever

Texten ska totalt vara 200 - 400 ord. Använd APA för referenser i text och litteraturlista, den senare ingår inte i antal ord.

### Muntlig examination vid reflektionsseminarium

Den 20 mars kl 9-12 ska du delta i ett reflektionsseminarium (den muntliga examinationen) på BUV. Du ser vilken lokal din grupp (se under MINA GRUPPER) ska vara i på Time edit schemat.

Du ska komma väl förberedd till reflektionsseminariet och i grupp kunna samtala om följande:

- Enligt dina observationer och samtal med barnen, hur är det att vara barn på din VFU-skolas fritidshem? Ta med en bild som representerar hur du tror det är att vara barn på ditt fritidshem (OBS du får inte använda fotografier på barnen i fritidshemmet).

Under seminariet kommer du också få

- Reflektera över på vilket sätt två, av er valda, artiklar i Barnkonventionen (se https://unicef.se/rapporter-och-publikationer/barnkonventionen) kommer till uttryck i fritidshemmet och hur ni tror detta upplevs av barnen. Det handlar i första hand om hur man i verksamheten efterlever innehållet i Barnkonventionen och inte hur personalen undervisar om den. Reflektera också över hur detta eventuellt stämmer överens med läroplanens värdegrund.
- Reflektera över dina styrkor och utvecklingsområden i relation till uppdraget som lärare i fritidshem.

### VFU-rapport

Underlaget för examination består också av VFU-handledarens skriftliga omdöme av studentens prestation i en VFU-rapport. I rapporten finns kursens förväntade studieresultat och bedömningskriterier. Som student **måste** du se till att din handledare får tillgång till VFU-rapporten under första dagen av VFU-perioden. Detta sker genom att du först bjuder in handledaren till din VFU-portfölj, efter att de accepterat inbjudan ska du sedan tilldela dem VFU-rapporten. I slutet av VFU-perioden fyller din VFU-handledare i VFU-rapporten i samband med ett handledningssamtal**. Din handledare lämnar in den digitala rapporten så fort du fullgjort antalet dagar i VFU-perioden.** Om ni får problem med inloggning eller tillgång till rapporten se https://www.su.se/utbildning/l%C3%A4rarutbildningar/verksamhetsf%C3%B6rlagdutbildning-vfu/vfu-portf%C3%B6ljen-1.495528

Examinationer bör vara rättade senast 15 arbetsdagar efter examinationstillfället. Betyget publiceras i Ladok. Återkoppling fås via VFU-portföljen. För att kunna se ditt betyg på

kursen i Ladok måste samtliga examinerande och obligatoriska moment i kursen vara avklarade och godkända.

## Omexamination

Reglerna för omexamination och vad som gäller vid underkänt betyg framgår av kursplanen. Observera särskilt vad som gäller vid underkänd VFU.

Student som ligger nära gränsen för godkänt på dokumentation i digital VFU-portfölj har möjlighet att komplettera inlämnat betygsunderlag inom en vecka efter det att kompletteringsbehovet har meddelats. Om detta inte görs inom angiven tid skall studenten omexamineras. Möjlighet till omexamination ges minst en gång per termin.

Inlämningsdeadline:

Omexaminationsdatumet för dokumentation i digital VFU-portfölj i VFU I vt 26 är 2026-05-30. Anmälan till kursansvarig senast 2026-05-15.

Examinationen rättas senast 15 arbetsdagar efter inlämningsdeadline.

Student som inte genomför individuell muntlig examination under avslutande reflektionsseminarium ges möjlighet att kompensera detta 2026-05-15. Anmälan till kursansvarig senast 2026-05-08.

## Betygskriterier

G. Godkänd.

- För att få godkända resultat på kursen ska studenten kunna kommunicera med elever och personal samt reflektera över denna förmåga
- För att få godkända resultat på kursen ska studenten under handledning och i olika situationer bemöta elever på ett respektfullt sätt i enlighet med skolans värdegrund
- För att få godkända resultat på kursen ska studenten under handledning genomföra flera lärandeaktiviteter, samt relatera aktiviteterna till relevanta styrdokument
- För att få godkända resultat på kursen ska studenten kunna, utifrån gjorda erfarenheter och kursens förväntade studieresultat beskriva, bedöma och ge exempel på egna styrkor och utvecklingsområden inför nästa VFU-kurs U. Underkänd.

Om studenten bedöms inte uppnå ett eller flera av de ovanstående kriterierna underkänns studenten på kursen.

### Betyg på hel kurs

För att få godkänt slutbetyg på kursen krävs lägst betyget G på samtliga examinationsuppgifter, fullgjorda obligatoriska uppgifter samt fullgjord närvaro. Betyget på VFU-rapporten blir även slutbetyg på kursen.

## Fusk, plagiat och självplagiering

Stockholms universitet ser mycket allvarligt på fusk. Med fusk menas exempelvis att studenter samarbetar på ett otillåtet sätt, medför otillåtna hjälpmedel (som till exempel fusklappar, otillåtna anteckningar eller mobiltelefon) eller på annat sätt försöker vilseleda vid examination. Plagiat utgör också en form av fusk och innebär till exempel att en student använder egna (självplagiat) eller andras texter och idéer utan att hänvisa till originalkällan på ett korrekt sätt i till exempel en uppsats, hemtentamen eller annan examinationsuppgift. Fusk kan leda till att studenter varnas eller stängs av från studierna i upp till sex månader. Läs mer om plagiat, fusk och självplagiering och hur disciplinärenden hanteras vid Stockholms universitet.

## Referenshanteringssystem

I denna kurs används referenssystemet ”APA” för referenser i vetenskapliga texter. Referensguider vid Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen. Utöver manualen till APA via länk ovan finns även en utförligare APA-guide på engelska via Purdue University: APA Formatting and Style Guide 7th Edition.

## Arbetsmiljöfrågor under VFU

Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen arbetar kontinuerligt med ett systematiskt arbetsmiljöarbete för att studenter och anställda ska få en bra och säker arbetsmiljö. Som lärarstudent är det viktigt att redan under studierna vara medveten och ta hänsyn till möjliga arbetsmiljörisker under VFU och framtida yrkesutövning.

Det är arbetsgivaren som har huvudansvaret för arbetsmiljön och därmed skyldighet att bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Arbetstagare är i sin tur skyldiga att hjälpa till, följa de säkerhetsföreskrifter som finns och slå larm om de upptäcker några fel. Mer information om arbetsmiljöregler hittar du på Arbetsmiljöverket www.av.se

## Stöd i studierna

IT-support

Studera med funktionsnedsättning

Studie- och språkverkstaden

Studenthälsan